

V Bruseli 28. 11. 2014
COM(2014) 905 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE, EURÓPSKEJ
CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU
VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Preskúmanie správy hospodárskych záležitostí
Správa o uplatňovaní nariadení (EÚ) č. 1173/2011, č. 1174/2011, č. 1175/2011,
č. 1176/2011, č. 1177/2011, č. 472/2013 a č. 473/2013¹**

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011 zo 16. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh; nariadenie (EÚ) č. 1177/2011 z 8. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne. Hoci smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov je súčasťou balíka šiestich legislatívnych aktov, nie je súčasťou tohto preskúmania. V jej prípade sa uplatňuje iný časový harmonogram s termínom pre preskúmanie do 14. decembra 2018.

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE, EURÓPSKEJ
CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU
VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Preskúmanie správy hospodárskych záležitostí
Správa o uplatňovaní nariadení (EÚ) č. 1173/2011, č. 1174/2011, č. 1175/2011,
č. 1176/2011, č. 1177/2011, č. 472/2013 a č. 473/2013¹**

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1173/2011 zo 16. novembra 2011 o účinnom presadzovaní rozpočtového dohľadu v eurozóne; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1174/2011 zo 16. novembra 2011 o opatreniach na presadzovanie vykonávania nápravy nadmernej makroekonomickej nerovnováhy v rámci eurozóny; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1175/2011 zo 16. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh; nariadenie (EÚ) č. 1177/2011 z 8. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne. Hoci smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov je súčasťou balíka šiestich legislatívnych aktov, nie je súčasťou tohto preskúmania. V jej prípade sa uplatňuje iný časový harmonogram s termínom pre preskúmanie do 14. decembra 2018.

1. ÚVOD

V reakcii na nedostatky systému EÚ v oblasti správy hospodárskych záležitostí, ktoré odhalila hospodárska a finančná kríza, prijala EÚ širokú škálu opatrení na posilnenie správy hospodárskych záležitostí a na dosiahnutie trvalej konvergencie, hospodárskeho rastu a vytváranie pracovných miest. Centrálnym prvkom tohto úsilia boli legislatívne balíky známe ako balík šiestich legislatívnych aktov (*six-pack*) a balík dvoch legislatívnych aktov (*two-pack*). Predmetom tohto preskúmania je sedem nariadení z týchto balíkov²; v prípade jedného z nich – nariadenia č. 472/2013 – bolo prvé preskúmanie uverejnené už vo februári 2014.³ Cieľom právnych predpisov je užšia koordinácia hospodárskych politík prostredníctvom posilnenia rozpočtového dohľadu v rámci Paktu stability a rastu, zavedenie nového postupu v oblasti makroekonomických nerovnováh, vytvorenie rámca pre krajiny, ktoré majú ťažkosti s finančnou stabilitou, a kodifikácia integrovaného hospodárskeho a rozpočtového dohľadu v legislatíve vo forme európskeho semestra.

Hlavnou otázkou, ktorej sa venuje pozornosť v tomto preskúmaní, je otázka toho, do akej miery boli nové pravidlá zavedené v rámci balíka šiestich legislatívnych aktov a balíka dvoch legislatívnych aktov účinné, pokiaľ ide o dosiahnutie svojich cieľov, a do akej miery prispeli k pokroku pri zabezpečovaní užšej koordinácie hospodárskych politík a trvalej konvergencie hospodárskej výkonnosti členských štátov pri súčasnom zaistení vysokej úrovne transparentnosti, dôveryhodnosti a demokratickej zodpovednosti.

Schopnosť vyvodit' závery o účinnosti nariadení je obmedzená krátkou skúsenosťou s ich fungovaním, keďže nariadenia z balíka šiestich legislatívnych aktov nadobudli účinnosť na konci roka 2011 a nariadenia z balíka dvoch legislatívnych aktov až v polovici roka 2013. Toto obdobie bolo nielen krátke, ale ide aj o obdobie, ktoré sa vyznačovalo závažnou hospodárskou krízou. Pravidlá teda nebolo možné otestovať v bežných hospodárskych podmienkach.

2. ÚČINNOSŤ NARIADENÍ

Nasledujúce pododdiely sa venujú účinnosti každého z nariadení, pokiaľ ide o dosiahnutie cieľov na tematickej báze v prípade rozličných prvkov novej legislatívy v oblasti správy hospodárskych záležitostí.

2.1. *Rozpočtový dohľad*

Ciele

Finančná a hospodárska kríza a ňou zapríčinené zvýšenia deficitov a úrovne dlhu v EÚ si vyžadovali hĺbkovú reformu Paktu stability a rastu⁴, a to pokiaľ ide o preventívnu aj

² V týchto rôznych nariadeniach je ustanovené, aby sa v ich prípade do 14. decembra 2014 vykonalo preskúmanie.

³ COM(2014) 61 final zo 6. februára 2014.

⁴ Pakt stability a rastu bol založený v roku 1997 pôvodne na umožnenie koordinácie fiškálnych politík členských štátov a na zabránenie tomu, aby neutržateľné fiškálne politiky narúšali spoločnú menovú politiku zameranú na

nápravnú časť.⁵ Vo všeobecnosti mali reformy v podobe balíka šiestich legislatívnych aktov a balíka dvoch legislatívnych aktov v oblasti rozpočtového dohľadu tieto dva ciele: 1) posilnenie a prehĺbenie rozpočtového dohľadu prostredníctvom jeho úpravy na kontinuálnejší a integrovanejší dohľad, a takisto aj prostredníctvom mechanizmu účinnejších sankcií; a 2) dodatočný dohľad nad členskými štátmi eurozóny na zabezpečenie nápravy nadmerných deficitov a vhodnej integrácie politických odporúčaní EÚ do prípravy národných rozpočtov.

Posilnila sa najmä *preventívna časť*, ktorá sa stala viac záväznou. V rámci balíka šiestich legislatívnych aktov sa zaviedla koncepcia značnej odchýlky od strednodobého cieľa alebo od postupu úprav smerom k jeho dosiahnutiu. Nedostatočná náprava takejto odchýlky môže napokon viesť k finančným sankciám voči danej krajine eurozóny. Požiadavky týkajúce sa postupu úprav smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa boli navrhnuté tak, aby zohľadňovali riziká pre udržateľnosť a celkový ekonomický kontext. Referenčná hodnota pre výdavky bola zavedená na účely poskytnutia jasnejšieho a operatívnejšieho usmernenia pre členské štáty. Intenzívnejšie zapojenie a vyžadovanie dodržiavania preventívnej časti paktu odzrkadľuje význam obozretných fiškálnych politík v časoch dobrej ekonomickej situácie.

Význam *nápravnej časti* vzrástol po aktivácii dlhového kritéria uvedeného v zmluve. Zintenzívnili sa sankcie ukladané krajinám eurozóny, v prípade že neplnia odporúčania poskytnuté v rámci postupu pri nadmernom deficite. Zaviedli sa nové ustanovenia o ročnom ciele pre nominálny deficit a pre štrukturálny deficit na obdobie trvania postupu pri nadmernom deficite. Vo všeobecnosti sa Pakt stability a rastu stal flexibilnejším vďaka možnosti v odôvodnených prípadoch upraviť tempo fiškálnej konsolidácie v rámci preventívnej aj nápravnej časti.

Vzhľadom na rozsah a dôsledky, ktoré môže mať presah účinkov hospodárskej a rozpočtovej situácie členských štátov eurozóny na iné štáty eurozóny, sa v rámci balíka dvoch legislatívnych aktov zaviedli postupy dodatočného dohľadu a monitorovania členských štátov eurozóny. Vytvoril sa systém postupného monitorovania Radou a Komisiou na účely zabezpečenia včasnej a trvalej nápravy nadmerných deficitov a umožnenia včasného odhalenia rizík spojených so situáciou, keď niektorý členský štát nedodržiava pravidlá paktu. Tento systém zahŕňa analýzu návrhov rozpočtových plánov členských štátov eurozóny vykonávanú vždy na jeseň a možnosť pre Komisiu poskytnúť členským štátom s nadmerným deficitom autonómne odporúčania. Obsahuje aj požiadavku pre členské štáty s nadmerným

cenovú stabilitu. Pakt pozostáva z dvoch častí. Cieľom preventívnej časti je zaistiť východziu schopnosť verejných financií členských štátov dosiahnuť makroekonomickú stabilitu a vytvoriť fiškálny priestor na riešenie hospodárskych otrasov, ku ktorým môže dôjsť. Hlavnou požiadavkou je, aby členské štáty dosiahli a udržali strednodobý rozpočtový cieľ, referenčnú hodnotu stanovenú pre rozpočet každej krajiny, ktorá je štrukturálne vymedzená (to znamená, že je cyklicky upravená a nie sú v nej zahrnuté jednorazové a dočasné opatrenia). Nápravná časť je zameraná na postup pri nadmernom deficite, teda jej úlohou je dosiahnuť nápravu závažných chýb v rozpočtovej politike. Jej základom je prahová hodnota pre deficit vo výške 3 % HDP a prahová hodnota pre dlh vo výške 60 % HDP.

⁵ V prílohe 1.1 sú zhrnuté zmeny, ktoré boli v prípade Paktu stability a rastu zavedené na základe balíka šiestich resp. dvoch legislatívnych aktov.

deficitom, aby predložili programy ekonomického partnerstva, v ktorých opíšu fiškálno-štrukturálne reformy realizované na účely zaistenia účinnej a trvalej nápravy týchto deficitov.

Ako doplnok k uvedeným opatreniam nadviazal balík dvoch legislatívnych aktov na smernicu patriacu do balíka šiestich legislatívnych aktov a zaviedol ďalšie prvky posilňujúce fiškálne rámce členských štátov eurozóny: silnejší dôraz na strednodobé plánovanie, lepšia synchronizácia a transparentnejšie rozpočtové postupy, postupy na posilnenie používania neskreslených makroekonomických prognóz v rámci rozpočtového plánovania, ako aj nezávislé monitorovanie dodržiavania fiškálnych pravidiel na vnútroštátnej úrovni.

Posúdenie

Vo všeobecnosti sa reformovaný rámec ukázal byť účinným pre posilnenie rozpočtového dohľadu a členské štáty tak usmerňuje v ich úsilí o konsolidáciu verejných financií v ťažkých ekonomických podmienkach. Hoci sa pravidlá uplatňujú zatiaľ len krátko a ich špecifický prínos je ťažké oddeliť od iných faktorov vplyvujúcich na rozličné politické opatrenia, prvé skúsenosti naznačujú, že reformované fiškálne pravidlá EÚ boli skutočne prínosné. Vo všeobecnosti bol dosiahnutý pokrok, pokiaľ ide o riešenie problému fiškálnej konsolidácie – priemerný fiškálny deficit štátov EÚ-28 klesol zo 4,5 % HDP v roku 2011 na odhadovanú výšku okolo 3 % HDP v roku 2014.

Vývoj v rámci reformovanej *preventívnej časti* do tejto chvíle možno pokladať za povzbudivý. Najviac zasiahnuté členské štáty splnili svoje strednodobé ciele alebo dosiahli primeraný pokrok na ceste k ich splneniu (pozri prílohu 1.2). Do tejto chvíle neboli zistené žiadne značné odchýlky. Lepšie poznatky o účinnosti preventívnej časti, najmä pokiaľ ide o referenčnú hodnotu pre výdavky, bude možné však získať až keď sa hospodárske podmienky zlepšia.

V rámci *nápravnej časti* sa od nadobudnutia účinnosti balíka šiestich legislatívnych aktov v decembri roku 2011 podarilo dosiahnuť pôsobivú udržateľnú nápravu nadmerných deficitov. V tom čase sa postup pri nadmernom deficite vzťahoval na 23 z 27 členských štátov (pozri prílohu 1.3). Do konca augusta 2014 sa tento počet znížil na 11 z 28. Skúsenosti nadobudnuté v súvislosti s *referenčnou hodnotou pre dlh* sú veľmi obmedzené, okrem iného aj preto, že nové pravidlá zahŕňali prechodné obdobie pre úplné nadobudnutie účinnosti referenčnej hodnoty pre dlh. Aktivácia dlhového kritéria posilnila informovanosť o význame dlhu pre fiškálnu stabilitu a poskytla dodatočný stimul pre dosiahnutie udržateľného dlhu. *Priebežný cieľ pre nominálny a štrukturálny deficit* v rámci postupu pri nadmernom deficite umožnil presnejšie a transparentnejšie poradenstvo a monitorovanie v oblasti politiky. Odstránil negatívne stimuly odložiť štrukturálne úpravy a umožnil zohľadnenie neistoty v súvislosti s makroekonomickým scenárom, z ktorého vychádza odporúčanie. Možnosť prispôsobiť existujúce odporúčania sa využila z dobre odôvodnených príčin a ukázala sa byť zvlášť prínosnou pri prijímaní konsolidačných trajektórií v rýchlo sa meniacom prostredí posledných desiatich rokov.

Keďže *neboli uložené žiadne sankcie* krajinám, ktoré nedodrжали pravidiel Paktu stability a rastu, nie je možné v plnej miere posúdiť, či bol cieľ účinnejšieho uplatňovania rozpočtového dohľadu v eurozóne skutočne dosiahnutý. Možno však povedať, že sa zdá, že dodatočné prvky rozpočtového dohľadu pre členské štáty eurozóny, ktoré boli zavedené balíkom dvoch legislatívnych aktov, do veľkej miery splnili svoje ciele zvýšiť aspoň tlak na dosiahnutie nápravy nadmerných deficitov. Možnosť pre Komisiu vydávať *autonómne odporúčania* bola značným prínosom pre monitorovanie nadmerných deficitov členských štátov, keďže umožňuje skoršie poskytnutie usmernení krajinám s nadmerným deficitom. Zahŕňa to aj lepšie odhaľovanie rizík a umožňuje to členským štátom tieto riziká zohľadniť a prijať preventívne opatrenia. *Programy ekonomického partnerstva* zvýšia informovanosť tvorcov politiky o význame štrukturálnych reforiem pre fiškálnu udržateľnosť a o ich prepojení. Vyžaduje si to, aby boli programy ekonomického partnerstva zamerané na zistenie konkrétne tých existujúcich a potenciálne potrebných opatrení, ktoré budú riešiť otázku udržateľnosti nápravy deficitu.

Na jeseň 2013 sa uskutočnilo prvé transparentné, porovnateľné a nezávislé posúdenie návrhov rozpočtových plánov všetkých členských štátov eurozóny ešte predtým, ako národné parlamenty prijali rozpočty.⁶ Tento postup predstavuje dôležitú zmenu v prístupe k rozpočtovému dohľadu – prechod z *ex post* posúdenia k *ex ante* usmerneniu. Tento prístup pomáha splniť cieľ primeranej integrácie politického odporúčania EÚ do prípravy rozpočtov jednotlivých štátov.

Okrem toho balík dvoch legislatívnych aktov určený na posilnenie fiškálnych rámcov členských štátov eurozóny už priniesol konkrétne zlepšenia. Zlepšili sa rozsah a kvalita každoročného zostavovania rozpočtu a strednodobého fiškálneho plánovania. Tieto postupy sú dnes vo všeobecnosti založené na nezávisle vypracovaných alebo nezávisle schválených makroekonomických prognózach. Vnútroštátne postupy zostavovania rozpočtu v eurozóne sa uvádzajú do súladu so spoločnými cieľmi stanovenými v rámci balíka dvoch legislatívnych aktov. V rámci eurozóny boli vytvorené orgány poverené podľa vnútroštátnych právnych predpisov nezávislým monitorovaním dodržiavania vnútroštátnych fiškálnych pravidiel alebo sa posilnila ich úloha. Keďže väčšina týchto orgánov bola založená len nedávno, ich nezávislosť, dôveryhodnosť a efektívnosť sa bude musieť ešte potvrdiť v praxi v nasledujúcich rokoch.

Pravidlá umožnili nastoliť rovnováhu medzi požiadavkou udržateľnosti a požiadavkou cyklickej stabilizácie, okrem iného, aj zmenou fiškálneho úsilia vzhľadom na hospodárske podmienky a riziká pre udržateľnosť v rámci preventívnej časti a predĺžením lehôt pre nápravu nadmerných deficitov v rámci nápravnej časti. V rámci preventívnej aj nápravnej časti existuje *všeobecná doložka o odchýlke*, ktorá slúži na riešenie výnimočných situácií predstavujúcich hrozbu pre hospodárstva štátov eurozóny alebo EÚ ako celku.

⁶ V prílohe 1.5 je uvedený prehľad záverov tohto postupu.

2.2 Postup pri makroekonomickej nerovnováhe

Ciele

V rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe⁷ sa dohľad nad ekonomickými politikami členských štátov rozšíril nad rámec rozpočtových záležitostí a zameriaval sa aj na vonkajšie nerovnováhy, konkurencieschopnosť, ceny aktív a vnútorný a vonkajší dlh. Cieľom dvoch nariadení, ktorými sa zaviedol postup pri makroekonomickej nerovnováhe, bolo vytvoriť účinný rámec pre 1) odhaľovanie makroekonomických nerovnováh, 2) prevenciu a nápravu nadmerných makroekonomických nerovnováh a 3) účinné presadzovanie nápravy nadmerných makroekonomických nerovnováh v eurozóne.

Na dosiahnutie týchto cieľov boli zavedené tieto hlavné nástroje:

Správa o mechanizme varovania (SMV) je nástroj pre počiatočný skrining na účely zistenia členských štátov, v prípade ktorých je potrebné vykonať podrobné preskúmanie (hlbkové preskúmanie) skôr, než sa vyvodí záver o prípadnej existencii nerovnováh alebo nadmerných nerovnováh. Správa takisto prispieva k zisteniu problémov spoločného záujmu v súvislosti s nerovnováhou, v prípade ktorých je potrebná diskusia a koordinácia v rámci členských štátov, a to prostredníctvom hodnotiacej tabuľky ukazovateľov a súborov pomocných premenných (vrátane súboru sociálnych ukazovateľov). *Hlbkové preskúmania* sú určené na identifikáciu politických výziev a politických možností na účely prípravy politických odporúčaní a prispenia k dialógu s inštitúciami EÚ a príslušnými členskými štátmi. Pri príprave hlbkových preskúmaní Komisia svoju analýzu opiera o bohatý súbor analytického materiálu. Na základe posúdenia a záverov z týchto hlbkových preskúmaní môže byť potrebné podniknúť ďalšie kroky v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe – v závislosti od závažnosti situácie a rizík. Ak sa v rámci *preventívnej časti* postupu pri makroekonomickej nerovnováhe zistí nerovnováha, je možné prijať politické odporúčania v rámci odporúčaní pre jednotlivé krajiny, ktoré predkladá Komisia na konci európskeho semestra. *Postup pri nadmernej nerovnováhe (PMN)* (nápravná časť postupu pri makroekonomickej nerovnováhe) možno aktivovať v prípade členských štátov, ktoré čelia nadmerným nerovnováham. V rámci nápravnej časti sa od dotknutých členských štátov požaduje, aby pripravili plány nápravných opatrení, ktorých realizácia sa potom pravidelne monitoruje. Finančné sankcie sa môžu členským štátom eurozóny uložiť vtedy, ak ich plány nápravných opatrení neriešia primerane problémy a ak je ich realizácia nedostatočná.

V roku 2013 posilnila Komisia sociálny rozmer hospodárskej a menovej únie – vypracovala hodnotiacu tabuľku hlavných ukazovateľov zamestnanosti a sociálnych ukazovateľov a rozšírila počet osobitných ukazovateľov, z ktorých vychádza správa o mechanizme varovania, ako sú miera účasti, miera dlhodobej nezamestnanosti, miera nezamestnanosti mladých a miera rizika chudoby alebo miera sociálneho vylúčenia. Ukazovatele zamestnanosti a sociálne ukazovatele sa do postupu pri makroekonomickej nerovnováhe zavádzajú na účely lepšieho poznania pracovného trhu, sociálneho vývoja a rizík. Komisia

⁷ Nariadenie č. 1174/2011 a nariadenie č. 1176/2011.

takisto zabezpečí, aby európski sociálni partneri boli lepšie zapojení do procesu európskeho semestra.

Posúdenie

Hoci *správa o mechanizme varovania a jej hodnotiaci tabuľka* nemajú za cieľ pokúsiť sa o mechanické zistenie nerovnováh, ukázalo sa, že hodnotiaci tabuľka je užitočným nástrojom, ktorý poskytuje prvé posúdenie rizík a nápravy nerovnováh. Hodnotiaci tabuľka bola okrem toho užitočným nástrojom komunikácie a zodpovednosti pri odôvodňovaní, prečo je alebo nie je pre daný členský štát potrebné podrobne vykonať preskúmanie makroekonomických rizík. Hodnotiaci tabuľka nie je statickým nástrojom a Komisia v spolupráci s Parlamentom a Radou v nej vykonala v priebehu posledných troch rokov početné zmeny. Hoci je výhodné zachovávať koncepciu hodnotiacej tabuľky relatívne nemennú, naďalej sú potrebné pravidelné posúdenia jej ukazovateľov s cieľom zohľadniť nielen vývoj v hospodárstve a súvisiace riziká, ale aj štatistický pokrok.

Ukázalo sa, že *hlbkové preskúmania* tvoria kľúčovú časť postupu pri makroekonomickej nerovnováhe. Odhalili najdôležitejšie nerovnováhy v každom hospodárstve a spôsob, akým môžu ovplyvniť rast, zamestnanosť a finančnú stabilitu v strednodobom horizonte. Počas prvých troch ročných cyklov Komisia uverejnila 42 hlbkových preskúmaní pre celkovo 18 členských štátov (v roku 2012 pre 12 členských štátov, v roku 2013 pre 14 členských štátov a v roku 2014 pre 17 členských štátov).⁸ Odráža to skutočnosť, že prvé kolá postupu pri makroekonomickej nerovnováhe prebiehali v kontexte krízy a oživenia, pričom vo viacerých členských štátoch boli zistené nerovnováhy (a niekoľko nadmerných nerovnováh), ktoré si vyžadujú podrobné a časté analýzy. Zvýšenie počtu i) členských štátov, ktoré boli podrobené hlbkovému skúmaniu, ii) nerovnováh zistených Komisiou a iii) nadmerných nerovnováh neznamená, že sa zvýšili makroekonomické riziká v EÚ. Odhaľuje to postup, ktorý pozvoľna dozrieva, rozširuje sa jeho rozsah záujmu, a ktorý sa snaží identifikovať potenciálne škodlivý vývoj pred tým, než ovplyvní hospodárstva štátov. Pokiaľ ide o otázku, či bol postup účinný pri odhaľovaní relevantných politických problémov, či vhodným spôsobom prispel k poskytnutiu adekvátnych politických odporúčaní a k ich monitorovaniu, a či mal vplyv na politické diskusie v každom členskom štáte a v EÚ ako celku, je potrebné zdôrazniť, že postup pri makroekonomickej nerovnováhe spolu s ostatnými prvkami správy hospodárskych záležitostí prispel v prípade členských štátov k spoločnému chápaniu ich špecifických a spoločných politických výziev. Je však potrebné zlepšiť vykonávanie príslušných politických odporúčaní a nájsť nástroje, ktoré zvýšia motiváciu členských štátov prijímať a vykonávať potrebné politiky.

Postup pri nadmernej nerovnováhe *sa doteraz neuplatnil*. V rokoch 2013 a 2014 Komisia zistila nadmerné nerovnováhy v piatich prípadoch, ale nepodala návrh na ich formálne potvrdenie Radou, takže postup sa nezačal. V oboch rokoch zastávala Komisia názor, že politiky uvedené príslušnými vládami (Španielsko a Slovinsko v roku 2013 a Taliansko, Chorvátsko a Slovinsko v roku 2014) v ich národných programoch reforiem a programoch

⁸ Podrobnosti sú uvedené v prílohe 2.

stability (alebo konvergenčných programoch) boli primerané konkrétnym výzvam identifikovaným v rámci hĺbkového preskúmania. Komisia však v každom z týchto prípadov využila vnútornú flexibilitu rámca postupu pri makroekonomickej nerovnováhe a aktivovala osobitné a *dôsledné monitorovanie vykonávania politiky*, ktoré prispieva k skupinovému tlaku, posudzovaniu opatrení v reálnom čase a podpore reformných opatrení v členských štátoch⁹.

2.3 Krajiny eurozóny čeliace ťažkostiam s finančnou stabilitou¹⁰

Ciele

Hlavným cieľom druhého nariadenia z balíka dvoch legislatívnych aktov je sprísniť monitorovanie členských štátov, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou alebo im takéto ťažkosti hrozia, a dohľad nad takýmito členskými štátmi. Cieľom nariadenia je zaviesť transparentné, efektívne, jednotné a predvídateľné postupy dohľadu pre členské štáty, na ktoré sa vzťahuje sprísnený dohľad, program makroekonomických úprav a dohľad po skončení programu. Pre členské štáty eurozóny podliehajúce programu úprav sa pozastavuje vykonávanie prekrývajúcich sa postupov v rámci preventívnych nástrojov, ako sú európsky semester, postup pri makroekonomickej nerovnováhe a balík dvoch legislatívnych aktov. Toto okrem iného odzrkadľuje úlohu postupu pri makroekonomickej nerovnováhe ako preventívneho postupu, a nie ako nástroja na krízové riadenie.¹¹

Posúdenie

Grécko, Írsko, Portugalsko a Cyprus boli členskými štátmi eurozóny, ktoré boli ku dňu nadobudnutia účinnosti nariadenia v máji 2013 príjemcami finančnej pomoci súvisiacej s programom makroekonomických úprav. Cyprus a Grécko, kde programy ešte stále prebiehajú, sa čiastočne vrátili na trhy skôr, ako sa očakávalo. Španielsko požiadalo o finančnú pomoc iba na rekapitalizáciu finančných inštitúcií a program makroekonomických úprav sa naň nevzťahoval. Írsko a Portugalsko medzitým úspešne ukončili program makroekonomických úprav a vstúpili do fázy dohľadu po skončení programu. Španielsko od ukončenia svojho programu týkajúceho sa finančného sektora v januári 2014 takisto podlieha dohľadu po ukončení programu. Všetky tri krajiny získali znovu prístup na trh so štátnymi cennými papiermi za udržateľných úrokových podmienok. Celkovo sa dosiahli značné

⁹ Komisia uverejnila dve správy týkajúce sa osobitného monitorovania vykonávania politiky v Španielsku a Slovinsku na jeseň a v zime 2013/2014.

¹⁰ Formálne preskúmanie sa už uskutočnilo začiatkom tohto roka. Pozri dokument COM(2014) 61 final.

¹¹ Na konci programu sa na členský štát začne vzťahovať postup pri makroekonomickej nerovnováhe a analýzou v rámci hĺbkového preskúmania sa určí, či by členský štát mal podliehať preventívnej alebo nápravnej časti tohto postupu. Na základe doterajších skúseností sa dá tvrdiť, že interakcia medzi postupom pri makroekonomickej nerovnováhe a programami úprav prebieha veľmi hladko. Ročný cyklus postupu pri makroekonomickej nerovnováhe však môže znamenať relatívne dlhé obdobie medzi zvýšeným dohľadom v rámci končiacieho programu a monitorovaním v rámci postupu pri nadmernej nerovnováhe (ak neprestávajúca nadmerná nerovnováha trvá dlhšie ako daný program), ktoré čiastočne vyvažuje dohľad po skončení programu.

výsledky v znižovaní fiškálnych deficitov v krajinách, ktoré sú alebo v minulosti boli zapojené do programov, a celkový verejný dlh sa stabilizuje.

Na základe skúseností nadobudnutých v súvislosti s týmito krajinami sa dá povedať, že integrovaný súbor pravidiel naozaj zvyšuje transparentnosť, predvídateľnosť, účelnosť a účinnosť dohľadu nad krajinami a monitorovania členských štátov, ktoré majú vážne finančné problémy alebo ktorým vážne finančné problémy hrozia. Keďže však nariadenie nadobudlo účinnosť až potom, ako sa všetky súčasné aj ukončené programy začali, posúdenie jeho účinnosti je nevyhnutne neúplné. Mnohé ustanovenia nariadenia sú relevantné najmä pre obdobie, počas ktorého sa programy vyvíjajú a počas ktorého sa o nich rokuje. V prípade existujúcich programov boli tieto fázy ukončené ešte pred nadobudnutím účinnosti nariadenia. Účinnosť nariadenia preto nemôže byť predmetom hodnotenia, pokiaľ ide o tieto skoršie fázy. Takisto nie je možné posúdiť účinnosť nariadenia, pokiaľ ide o sprísnený dohľad, keďže sa sprísnený dohľad dosiaľ na žiaden členský štát eurozóny nevzťahoval. Schopnosť posúdiť účinnosť dohľadu po ukončení programu je takisto obmedzená, a to skutočnosťou, že Írsko, Španielsko a Portugalsko podliehali dohľadu po ukončení programu kratšie ako jeden rok. Účinnosť teda možno dôkladne hodnotiť len v súvislosti s existujúcimi programami makroekonomických úprav. Vzhľadom na uvedený hospodársky vývoj existujúce programy makroekonomických úprav splnili ciele tohto nariadenia – rýchle opätovné zavedenie zdravej a udržateľnej hospodárskej a finančnej situácie a obnovenie prístupu na finančný trh. V prípade, že sa ostatné ustanovenia v budúcnosti uplatnia, v nariadení sa okrem iného predpokladá so zlepšením informovanosti Európskeho parlamentu a súborom požiadaviek zameraným na lepšie zohľadnenie sociálneho dosahu programov a lepšiu ochranu základných politík, akými sú zdravotná starostlivosť a vzdelávanie.

3. HOSPODÁRSKA KONVERGENCIA, DOSIAHNUTIE CIEĽOV STRATÉGIE ÚNIE PRE RAST A ZAMESTNANOSŤ A UŽŠIA KOORDINÁCIA HOSPODÁRSKÝCH POLITÍK

Vplyv revidovaného systému správy hospodárskych záležitostí na trvalú konvergenciu je ťažké posúdiť vzhľadom na to, že od zavedenia nových právnych predpisov uplynulo príliš krátke obdobie na to, aby bolo možné vyvodiť zmysluplné závery. Skúsenosti s postupom pri makroekonomickej nerovnováhe sú v tejto súvislosti dobrým príkladom. Zatiaľ čo mnohé nerovnováhy, ktoré majú „tokový“ charakter (ako sú deficity bežného účtu), sa už začali riešiť, v prípade nerovnováh so „stavovým“ charakterom (ako sú vonkajšie záväzky) to zatiaľ neplatí. Preto i napriek tomu, že došlo k zníženiu makroekonomických rizík pre mnohé krajiny, zmysluplné posúdenie toho, či politické odporúčania odvodené z postupu skutočne prispeli k zvýšeniu rastu, zamestnanosti a finančnej stability, by si vyžadovalo oveľa dlhší časový rámec ako len doterajšie obdobie skúseností s postupom pri makroekonomickej nerovnováhe. Skutočnou skúškou bude najmä to, či tento nástroj dokáže predchádzať vzniku nerovnováh a rizík počas priaznivého hospodárskeho obdobia.

Napriek tomu by zabezpečením užšej koordinácie politík mal nový systém správy pomôcť podporiť rast, konvergenciu a dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 pre inteligentný,

udržateľný a inkluzívny rast.¹² Predchádzaním vzniku rozsiahlych makroekonomických nerovnováh by mal nový systém správy zmierniť tie sily, ktoré sú v súčasnosti hlavnou príčinou veľkých cyklických rozdielov medzi členskými štátmi. Nariadenia v rámci balíka šiestich legislatívnych aktov a balíka dvoch legislatívnych aktov výrazne posilnili rámec EÚ v oblasti správy hospodárskych záležitostí v rôznych oblastiach politiky. Európsky semester spája tieto rôzne nástroje v jednom zastrešujúcom rámci pre integrovaný multilaterálny hospodársky a rozpočtový dohľad a zjednodušenie a posilnenie európskeho semestra v roku 2015, ako sa uvádza v ročnom prieskume rastu Komisie na rok 2015, ďalej zlepši jeho fungovanie¹³.

Vzťahy medzi rôznymi nástrojmi hospodárskeho dohľadu sú zložité a obmedzujú transparentnosť tvorby politiky, čo zasa prináša výzvy pre jej vykonávanie, pre komunikáciu so zainteresovanými stranami a širokou verejnosťou, a následne aj pre vlastníctvo, demokratickú legitimitu a zodpovednosť. Riadne zapojenie národných parlamentov je rozhodujúce pre zabezpečenie legitimacy opatrení členských štátov. Na úrovni EÚ zohráva kľúčovú úlohu Európsky parlament, a to najmä prostredníctvom tzv. hospodárskych dialógov, ktoré zabezpečujú, že inštitucionálni aktéri sa pravidelne zodpovedajú v prípade hlavných otázok týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí.

4. ZÁVER

Systém správy hospodárskych záležitostí prešiel hlbokými zmenami v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy. Jednotlivé právne predpisy týkajúce sa správy hospodárskych záležitostí sú základom tohto vývoja a výrazne posilnili existujúce štruktúry tejto správy hospodárskych záležitostí. Celkovo sa deficity zmenšili, pričom na mnohé krajiny sa už viac neuplatňuje postup pri nadmernom deficite, a nerovnováhy sa v súčasnosti odstraňujú. Rast je však naďalej slabý a pretrvávajúce hospodárske výzvy sú stále rozsiahle.

Vzhľadom na obmedzený časový interval od nadobudnutia účinnosti tohto nového systému správy hospodárskych záležitostí sú skúsenosti s jeho uplatňovaním obmedzené a viacero osobitných nástrojov je stále neoverených. Okrem toho sa tento systém doteraz uplatňoval počas závažnej finančnej a hospodárskej krízy (a po jej skončení), čo obmedzuje možnosti posúdenia účinnosti systému za priaznivejších hospodárskych okolností. Účinnosť systému do značnej miery závisí od správneho fungovania jeho preventívnej časti, čo je presne tá časť, ktorá sa musí overiť v priaznivejších hospodárskych obdobiach.

Týmto preskúmaním sa odhalilo niekoľko silných stránok a možné oblasti na zlepšenie, ktoré sa týkajú transparentnosti a komplexnosti tvorby politiky, ako aj ich vplyv na rast, nerovnováhy a konvergenciu. V nadchádzajúcich mesiacoch má Komisia v úmysle diskutovať o týchto zisteniach s Európskym parlamentom a Radou.

¹² Pre rozsiahlejšiu analýzu pokroku v stratégii Európa 2020 pozri dokument Európskej komisie *Zhodnotenie vykonávania stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu*, COM(2014) 130.

¹³ Pre viac informácií pozri Ročný prieskum rastu na rok 2015, COM(2014) 906.

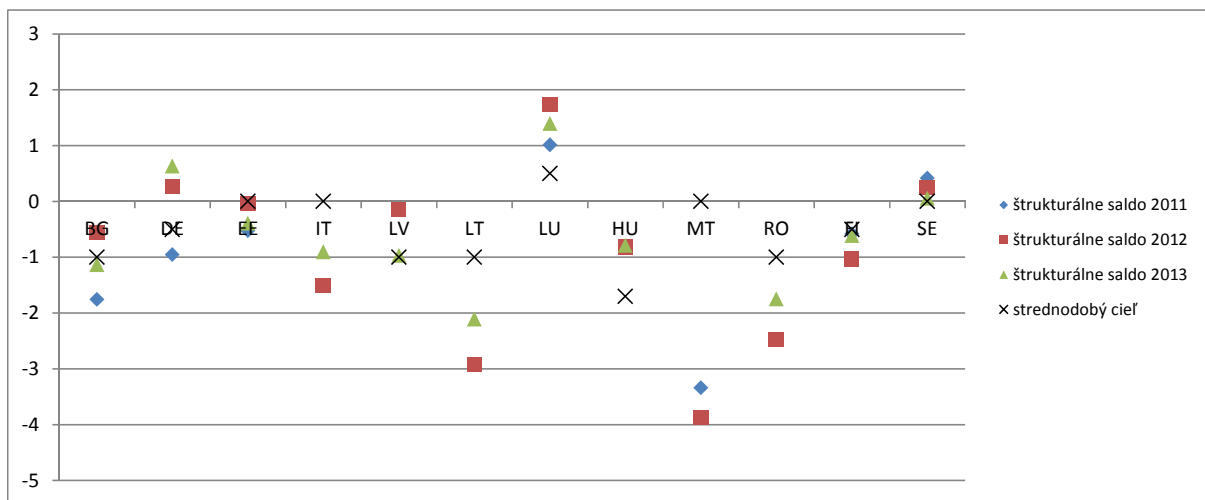
PRÍLOHA 1: ROZPOČTOVÝ DOHĽAD

1.1 Zmeny v preventívnej a nápravnej časti Paktu stability a rastu vyplývajúce z reforiem v roku 2011 (kurzívou) v rámci existujúcich požiadaviek

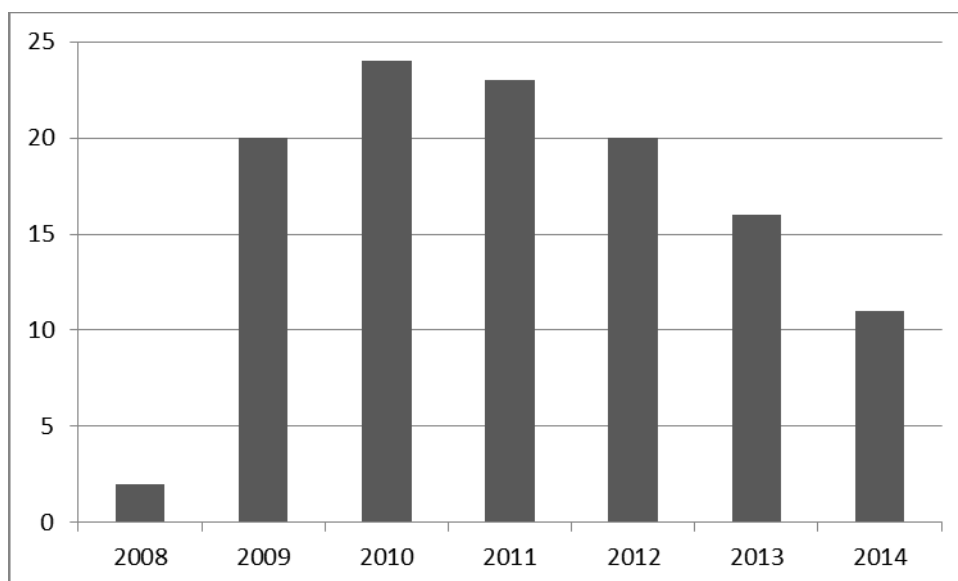
Cieľ	Špecifikácia	Postup úprav	Špecifikácia spôsobu uplatňovania
Preventívna časť paktu			
Požiadavka pozície takmer vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu	<p>Strednodobé rozpočtové ciele jednotlivých krajín v štruktúrálnom vyjadrení:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dosiahnuť bezpečnú rezervu vo vzťahu k 3 % limitu pre deficit, – zabezpečiť rýchle napredovanie smerom k udržateľnosti, – ponechať priestor na rozpočtové manévry. <p>Pre členské štáty eurozóny a členské štáty systému ERM II: limity vo výške -1 % HDP.</p> <p><i>Referenčná hodnota pre výdavky: výdavky bez diskrečných opatrení by mali rásť ≤ strednodobý potenciálny HDP.</i></p>	<p>Úroveň 0,5 % HDP ako referenčná hodnota:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyššia úroveň v priaznivom období, – nižšia úroveň v nepriaznivom období. <p><i>> 0,5 %, ak je dlh nad 60 % alebo ak sú prítomné výrazné riziká pre udržateľnosť</i></p> <p>Dočasné odchýlky od postupu úprav sú povolené, ak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sa vykonávajú rozsiahle štruktúralne reformy, ktoré majú preukázateľný vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií – dôraz na dôchodkovú reformu, – došlo k mimoriadnej udalosti mimo kontroly príslušného členského štátu so závažným dosahom na jeho finančnú situáciu, – nastal závažný hospodársky pokles v eurozóne alebo EÚ ako celku pod podmienkou, že to neohrozuje fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. 	<p><i>Postup nápravy významnej odchýlky (0,5 % v jednom roku alebo kumulatívne za obdobie 2 rokov od strednodobého cieľa alebo postupu úpravy)</i></p> <p><i>Pre eurozónu: finančné sankcie v prípade opakovaného nesúladu (úročný vklad vo výške 0,2 % HDP)</i></p>
Nápravná časť paktu			
Náprava hrubých politických chýb	<p>Stanovuje hranice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - deficit vo výške 3 % HDP, - dlh vo výške 60 % HDP alebo dostatočne klesajúci. <p><i>Vymedzenie pojmu „dostatočne klesajúci“ = dodržiava referenčnú hodnotu pre zníženie dlhu.</i></p> <p><i>Referenčná hodnota pre zníženie dlhu = počas 3 rokov každoročné zníženie priemerne o 5 %</i></p>	<p>Minimálne ročné zlepšenie o najmenej 0,5 % HDP ako referenčná hodnota v štruktúrálnom vyjadrení.</p> <p>Možné predĺženie lehoty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ak sa podnikli účinné kroky a došlo k neočakávaným nepriaznivým hospodárskym udalostiam s rozsiahlymi nepriaznivými 	<p><i>Pre eurozónu: Systém včasných a postupných sankcií, ktorý sa má aktivovať v každej fáze postupu pri nadmernom</i></p>

	<p>rozdielu do 60 % pri zohľadnení cyklu alebo dodržanie hranice v nasledujúcich dvoch rokoch.</p> <p>[Prechodné obdobie pre členské štáty podliehajúce postupu pri nadmernom deficite v čase nadobudnutia účinnosti (december 2011) počas troch rokov po náprave nadmerného deficitu.]</p>	<p>dôsledkami na verejné financie.</p> <p>- V prípade prudkého hospodárskeho poklesu v eurozóne alebo v Únii ako celku pod podmienkou, že to neohrozuje fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.</p>	<p>deficite.</p>
--	---	---	------------------

1.2 Štrukturálne saldo a strednodobé rozpočtové ciele v prípade krajín podliehajúcich preventívnej časti paktu



1.3 Počet členských štátov EÚ podliehajúcich postupu pri nadmernom deficite



1.4 Štrukturálne úsilie odporúčané Radou v odporúčaniach v rámci postupu pri nadmernom deficite (v percentuálnych bodoch HDP)

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
IE	27. 4. 2009		1,5	1,5	1,5	1,5			
	2. 12. 2009		2	2	2	2	2		
	7. 12. 2010			1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	1,9 ¹	
FR	27. 4. 2009		1	1	1				
	2. 12. 2009		1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²	1,1 ²			
	21. 6. 2013					1,3	0,8	0,8	
ES	27. 4. 2009		1,25	1,25	1,25				
	2. 12. 2009		1,6	1,6	1,6	1,6			
	10. 7. 2012				2,7	2,5	1,9		
	21. 6. 2013					1,1	0,8	0,8	1,2
MT	16. 2. 2010			0,75					
	21. 6. 2013					0,7	0,7		
BE	2. 12. 2009		0,75	0,75	0,75				
	21. 6. 2013					1			
DE	2. 12. 2009		0,5	0,5	0,5	0,5			
IT	2. 12. 2009		0,5	0,5	0,5				
NL	2. 12. 2009			0,75	0,75	0,75			
	21. 6. 2013					0,6	0,7		
AT	2. 12. 2009			0,75	0,75	0,75			
PT	2. 12. 2009		1,25	1,25	1,25	1,25			
	9. 10. 2012				2,3	1,6	1,3		
	21. 6. 2013					0,6	1,4	0,5	
SI	2. 12. 2009		0,75	0,75	0,75	0,75			
	21. 6. 2013					0,7	0,5	0,5	
SK	2. 12. 2009		1	1	1	1			
UK	8. 7. 2008	0,5							
	24. 3. 2009		1	1	1	1			
	2. 12. 2009		1,75	1,75	1,75	1,75	1,75		
LV	7. 7. 2009		2,75	2,75	2,75				
PL	7. 7. 2009		1,25	1,25	1,25				
	21. 6. 2013					0,8	1,3		
	2. 12. 2013						1	1,2	
LT	7. 7. 2009	1,5	1,5	1,5					
	16. 2. 2010		2,25	2,25	2,25				
RO	7. 7. 2009		1,5	1,5					
	16. 2. 2010		1,75	1,75	1,75				
CZ	2. 12. 2009		1	1	1	1			
BG	13. 7. 2010			0,75					
DK	13. 7. 2010			0,5	0,5	0,5			

Priemerné ročné úsilie. Farebné políčka označujú ročné ciele. Grécko a Cyprus sú vynechané (fiskálne úsilie bolo vyjadrené zmenami primárneho salda (Grécko) alebo nominálnou hodnotou opatrení (Cyprus)).
Poznámky: ¹ Odporúčanie vyjadrené kumulatívne za celé obdobie postupu pri nadmernom deficite. ² „Nad úrovňou 1 % HDP“.

1.5 Stanoviská Komisie z 15. novembra 2013 k návrhom rozpočtových plánov

Krajina	Celkový súlad návrhu rozpočtového plánu s Paktom stability a rastu			Celkový súlad s fiškálno-štrukturálnymi reformami v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny z roku 2013	
	Celkový záver na základe prognózy Komisie z jesene 2013	Súlad s postupom pri nadmernom deficite v rokoch 2013/2014	Súlad s požiadavkami v rámci preventívnej časti v roku 2014	Celkový záver týkajúci sa pokroku pri realizácii fiškálno-štrukturálnych reforiem	Pokrok pri realizácii jednotlivých reforiem v reakcii na štrukturálnu časť fiškálnych odporúčaní pre jednotlivé krajiny od júna 2013
BE	vo všeobecnosti v súlade	trvalá náprava nadmerného deficitu v roku 2013	určitá odchýlka od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa	obmedzený pokrok	Obmedzené opatrenia: opatrenia explicitnej koordinácie medzi federálnou úrovňou a nižšími úrovňami
DE	v súlade	neuplatňuje sa	strednodobý rozpočtový cieľ dosiahnutý nad očakávania	žiadny pokrok	Žiadne opatrenia zamerané na štrukturálne časti fiškálneho odporúčania pre jednotlivé krajiny
EE	v súlade	neuplatňuje sa	dosiahnutý strednodobý rozpočtový cieľ	určitý pokrok	Pokrok: pravidlo vyrovnaného rozpočtu Obmedzené opatrenia: viacročné výdavkové pravidlá a stropy
ES	riziko nesúladu	fiškálne úsilie dosiahnuté v roku 2013, v roku 2014 ohrozené	neuplatňuje sa	určitý pokrok*	Pokrok: nezávislá fiškálna inštitúcia; nedoplatky verejného sektora; systémy indexácie; dôchodkový systém; reforma verejnej správy; výdavky na zdravotnú starostlivosť. Obmedzené opatrenia: komplexné preskúmanie výdavkov; preskúmanie daňového systému
FR	v súlade bez rezervy	fiškálne úsilie dosiahnuté v roku 2013 aj v roku 2014	neuplatňuje sa	obmedzený pokrok*	Pokrok: dôchodkový systém Obmedzené opatrenia: preskúmanie výdavkov; daňový systém; decentralizácia
IT	riziko nesúladu	neuplatňuje sa	súlad s referenčnou hodnotou pre dlh v roku 2013, ohrozený v roku 2014	obmedzený pokrok	Obmedzené opatrenia: verejné výdavky; daňová politika
LU	riziko nesúladu	neuplatňuje sa	značná odchýlka od strednodobého rozpočtového cieľa	určitý pokrok	Pokrok: strednodobý rozpočtový rámec
MT	riziko nesúladu	cieľ celkového deficitu splnený v roku 2013, fiškálne úsilie ohrozené v roku 2013 aj v roku 2014	neuplatňuje sa	obmedzený pokrok*	Pokrok: fiškálny rámec; efektívnosť verejnej správy (pretrvávajú riziká spojené s prijímaním a vykonávaním); zdravotná starostlivosť (informácie neumožňujú vyvodiť záver) Obmedzené opatrenia: dôchodkový systém
NL	v súlade bez rezervy	fiškálne úsilie dosiahnuté v roku 2013 aj v roku 2014	neuplatňuje sa	určitý pokrok*	Pokrok: fiškálny rámec; trh s nehnuteľnosťami (realizácia reforiem z minulosti) Obmedzené opatrenia: dôchodkový systém; daňové úľavy a zvýhodnenia
AT	vo všeobecnosti v súlade	trvalá náprava nadmerného deficitu v roku 2013	určitá odchýlka od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa	určitý pokrok	Pokrok: dôchodkový systém; trh práce Obmedzené opatrenia: prepojenie dôchodkových dávok so zmenami strednej dĺžky života; zosúladenie veku odchodu do dôchodku

SI	v súlade bez rezervy	fiškálne úsilie dosiahnuté v roku 2013 aj v roku 2014	neuplatňuje sa	obmedzený pokrok*	Pokrok: daňový systém; fiškálny rámec; dlhodobá starostlivosť Obmedzené opatrenia: dôchodkový systém
SK	vo všeobecnosti v súlade	ohrozená trvalá náprava v roku 2014, dosiahnuté fiškálne úsilie	určitá odchýlka od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa	obmedzený pokrok	Pokrok: daňový systém (výber) Obmedzené opatrenia: dôchodkový systém; daňová politika; zdravotná starostlivosť; rozpočtové pravidlá
FI	riziko nesúladu	neuplatňuje sa	značná odchýlka od postupu úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa, prekročenie 60 % prahovej hodnoty v roku 2014	určitý pokrok	Pokrok: efektívnosť verejného sektora; financie sektora samospráv; dôchodková reforma

PRÍLOHA 2: POSTUP PRI MAKROEKONOMICKEJ NEROVNOVÁHE (PMN)

2.1 Prehľad výsledkov uplatnenia PMN

	Závery SMV	Záver po hĺbkových preskúmaniach			Poznámky	
		Nerovnováhy	z toho nadmerné nerovnováhy			
			Podľa názoru Komisie	Odporúčané Komisiou na potvrdenie Radou		Formálne potvrdené Radou
2012	<p>Hĺbkové preskúmanie bolo treba vypracovať v prípade 12 členských štátov: BE, BG, DK, ES, FR, IT, CY, HU, SI, SE, FI, UK.</p> <p>V prípade 11 členských štátov nebolo potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie (bez nerovnováhy): CZ, DE, EE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, AT, SK.</p> <p>Krajiny zapojené do programu (4): EL, IE, PT, RO.</p>	Všetky členské štáty (12), v prípade ktorých bolo pripravené hĺbkové preskúmanie.	Žiadne.	Žiadne.	Žiadne.	<p>Cyprus a Španielsko boli „hraničné prípady“ (Komisia charakterizovala nerovnováhy týchto krajín ako veľmi závažné). Keďže obidve krajiny krátko nato požiadali o finančnú pomoc (aj keď iného druhu), bolo by pri spätnom pohľade na ich vtedajšiu situáciu možné zastávať aj ten názor, že v ich prípade malo ísť o nadmernú nerovnováhu.</p> <p>Komisia charakterizovala nerovnováhy v prípade Francúzska, Talianska, Maďarska a Slovinska ako závažné.</p>
2013	<p>Hĺbkové preskúmanie bolo treba vypracovať v prípade 14 členských štátov: BE, BG, DK, ES, FR, IT, HU, CY, MT (nový), NL (nový), SI, SE, FI, UK.</p> <p>V prípade 9 členských štátov nebolo potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie (bez nerovnováhy): CZ, DE, EE, LV, LT, LU, PL, AT, SK.</p> <p>Krajiny zapojené do programu (5): EL, IE, PT, RO, a krátko po uverejnení SMV: CY.</p>	Všetky členské štáty (13), v prípade ktorých bolo pripravené hĺbkové preskúmanie.	ES, SI.	Žiadne.	Žiadne.	<p>V prípade Cypru nebolo pripravené hĺbkové preskúmanie, keďže v čase medzi uverejnením SMV a hĺbkovým preskúmaním bola dosiahnutá dohoda o finančnej pomoci.</p> <p>Komisia charakterizovala nerovnováhy v prípade Francúzska, Talianska a Maďarska ako nerovnováhy, ktoré si vyžadujú prijatie rozhodných politických opatrení.</p> <p>Hoci v prípade Slovinska a Španielska boli v roku 2013 zistené nadmerné nerovnováhy, nebola využitá nápravná časť v zmysle PMN,</p>

	ES nebolo pokladané za krajinu zapojenú do programu vzhľadom na sektorovú povahu jeho programu úprav a finančnej pomoci.					a to vzhľadom na kvalitu politickej reakcie, ktorá bola prezentovaná v NPR a programoch stability týchto krajín. Komisia namiesto toho aktivovala v prípade týchto dvoch členských štátov osobitné avšak neformálne monitorovanie a ponechala otvorenou možnosť aktivácie nápravnej časti neskôr.
2014	<p><i>Hĺbkové preskúmanie bolo treba vypracovať v prípade 17 členských štátov: BE, BG, DE (nový), DK, IE (nové, po úspešnom ukončení programu úprav a reintegrácii štandardných postupov), ES, FR, HR (nový, po pristúpení), IT, LU (nový), HU, MT, NL SI, SE, FI, UK.</i></p> <p><i>V prípade 7 členských štátov nebolo potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie (bez nerovnováhy): CZ, EE, LV, LT, PL, AT, SK.</i></p> <p><i>Krajiny zapojené do programu (4): EL, CY, PT, RO</i></p>	Všetky členské štáty, v prípade ktorých bolo pripravené hĺbkové preskúmanie, okrem DK, MT a LU, v prípade ktorých nebola zistená nerovnováha (14).	IT, HR, SI.	Žiadne.	Žiadne.	<p>Komisia charakterizovala nerovnováhy v prípade Írska, Španielska, Francúzska, Talianska a Maďarska ako nerovnováhy, ktoré si vyžadujú prijatie rozhodných politických opatrení.</p> <p>V tomto prípade bolo po prvýkrát podniknutých niekoľko krokov:</p> <ul style="list-style-type: none"> – deeskalácia postupu v prípade Španielska – prechod od nadmernej nerovnováhy k nerovnováhe, – v troch prípadoch nebola zistená nerovnováha na základe hĺbkového preskúmania (DK, LU, MT), – po prvýkrát bolo hĺbkové preskúmanie pripravené zásadne z dôvodu veľmi veľkého prebytku bežného účtu (v prípade Nemecka), – krajina, ktorá bola v minulosti zapojená do programu (Írsko), bola znovu integrovaná do PMN. <p>Nápravná časť nebola tak ako v roku 2013 aktivovaná, pretože Komisia pokladala opatrenia prezentované v NPR, programoch stability a konvergenčných programoch za dostatočne ambiciózne. Komisia namiesto toho oznámila osobitné monitorovanie vykonávania politiky v prípade Talianska, Chorvátska a Slovinska (nadmerné nerovnováhy), ale aj v prípade Írska a Španielska (opierajúc sa</p>

						o dohľad po ukončení programu) a Francúzska.
--	--	--	--	--	--	--

2.2 Povaha nerovnováh a nadmerné nerovnováhy zistené v rokoch 2012 – 2014

	Rok	Povaha nerovnováh
BE	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné naďalej venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v oblastiach vonkajšej konkurencieschopnosti tovarov a zadlženosti, a to hlavne v súvislosti s vysokou úrovňou verejného dlhu.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v oblastiach vonkajšej konkurencieschopnosti tovarov a zadlženosti, a to hlavne v súvislosti s vplyvom vysokej úrovne verejného dlhu na reálnu ekonomiku.
	2014	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné venovať pozornosť vývoju týkajúcemu sa vonkajšej konkurencieschopnosti tovarov, keďže pretrvávajúce zhoršovanie by mohlo ohroziť makroekonomickú stabilitu.
BG	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť úrovni vonkajšieho zadlženia, ako aj určitým prvkom makroekonomického vývoja súvisiacim so znižovaním pákového efektu v podnikovom sektore a procesom úprav na trhoch práce.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť vplyvu znižovania pákového efektu v podnikovom sektore, ako aj priebežnej úprave vonkajších pozícií, konkurencieschopnosti a trhov práce.
	2014	<i>Nerovnováha:</i> Zdlhavá úprava trhu práce si vyžaduje prijatie politických opatrení, zatiaľ čo korekcia vonkajšej pozície a znižovania pákového efektu v podnikovom sektore prebiehajú dobre.
DK	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť určitým prvkom makroekonomického vývoja, a to najmä v súvislosti s vonkajšou konkurencieschopnosťou a potenciálnymi rizikami odvíjajúcimi sa od zadlženosti domácností.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť prebiehajúcej úprave na trhu s nehnuteľnosťami a vysokej miere zadlženosti v sektore domácností a v súkromnom sektore, ako aj hybným faktorom vonkajšej konkurencieschopnosti.
	2014	<i>Už viac nejde o nerovnováhu v zmysle PMN:</i> Zdá sa, že úprava na trhu s nehnuteľnosťami a dôsledky vysokej zadlženosti súkromného sektora pre reálnu ekonomiku a stabilitu finančného sektora sú zvládnuté. Tento vývoj, ako aj hybné faktory vonkajšej konkurencieschopnosti si však naďalej vyžadujú monitorovanie.
DE	2014	<i>Nerovnováha:</i> Bežný účet kontinuálne vykazoval veľmi vysoký prebytok, čo je prejavom silnej konkurencieschopnosti, zatiaľ čo veľký objem úspor sa investoval v zahraničí. Znamená to tiež, že domáci rast ostal na nízkej úrovni a hospodárske zdroje pravdepodobne neboli rozdelené efektívne. Hoci vysoký prebytok bežného účtu neprináša podobné riziká ako vysoké deficity, veľkosť a pretrvávanie prebytku bežného účtu v Nemecku si zasluhujú zvýšenú pozornosť. Potreba konať v záujme zníženia rizika nepriaznivých účinkov na fungovanie domáceho hospodárstva a eurozóny je obzvlášť dôležitá vzhľadom na veľkosť nemeckého hospodárstva.
IE	2014	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Vývoj finančného sektora, zadlženosť súkromného a verejného sektora a s tým spojené vysoké hrubé a čisté vonkajšie záväzky, ako aj situácia na trhu práce znamenajú, že riziká sú stále prítomné.
ES	2012	<i>Veľmi závažná nerovnováha:</i> Aby sa zabránilo akýmkoľvek nepriaznivým účinkom na fungovanie hospodárstva a hospodárskej a menovej únie, je potrebné dôsledne monitorovať makroekonomický vývoj, najmä v súvislosti s vysokou úrovňou zadlženia súkromného sektora, pozíciou veľkého negatívneho vonkajšieho dlhu a finančným sektorom, na ktoré vplýval vývoj na trhu s nehnuteľnosťami, a venovať týmto otázkam naliehavú pozornosť hospodárskej politiky.

	2013	<i>Nadmerná nerovnováha:</i> Veľmi vysoká úroveň domáceho a zahraničného dlhu naďalej predstavuje riziko pre rast a finančnú stabilitu. Rozhodné politické opatrenia prijaté na úrovni EÚ a zo strany Španielska viedli k viditeľnej úprave tokov, zníženiu nákladov na financovanie a zníženiu bezprostredných rizík.
	2014	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Vo viacerých smeroch úprava nerovnováh, ktoré boli minulý rok zistené ako nadmerné, jasne pokročila a návrat k pozitívnemu rastu znížil riziká. Veľkosť a vzájomne prepojená povaha nerovnováh a najmä vysoká úroveň domáceho a zahraničného dlhu však znamenajú, že riziká sú stále prítomné. Komisia bude pokračovať v osobitnom monitorovaní politik odporúčaných Radou Španielsku v kontexte európskeho semestra a bude pravidelne podávať správy Rade a Euroskupine. Toto monitorovanie sa bude opierať o dohľad po ukončení programu.
FR	2012	<i>Závažná nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť určitým prvkom makroekonomického vývoja v oblasti výkonnosti vývozu a konkurencieschopnosti.
	2013	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť zhoršeniu obchodnej bilancie a poklesu úrovne konkurencieschopnosti, ktoré boli spôsobené vplyvom nákladových aj nenákladových faktorov, a to v kontexte zhoršujúcej sa vonkajšej pozície a vysokého verejného dlhu. Potreba znížiť riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie francúzskeho hospodárstva a hospodárskej a menovej únie je obzvlášť dôležitá, a to najmä vzhľadom na veľkosť francúzskeho hospodárstva.
	2014	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť zhoršeniu obchodnej bilancie a konkurencieschopnosti, ako aj vplyvom vysokej úrovne verejného zadlženia. Potreba rozhodných opatrení na zníženie rizika nepriaznivých účinkov na fungovanie francúzskeho hospodárstva a eurozóny je obzvlášť dôležitá, a to najmä vzhľadom na veľkosť francúzskeho hospodárstva a možné účinky presahu na fungovanie eurozóny. Berúc do úvahy potrebu politických opatrení, ktorá bola uvedená už v hĺbkových preskúmaniach v roku 2013, Komisia začne osobitné monitorovanie politik odporúčaných Radou Francúzska v kontexte európskeho semestra a bude pravidelne podávať správy Rade a Euroskupine.
HR	2014	<i>Nadmerná nerovnováha:</i> Je potrebné prijať politické opatrenia vzhľadom na ohrozenia vyplývajúce zo značných vonkajších záväzkov, poklesu vývozných výkonnosti, vysoko zadlžených spoločností a rýchlo rastúceho dlhu verejných financií – to všetko v kontexte pomalého rastu a slabej schopnosti prispôbiť sa.
IT	2012	<i>Závažná nerovnováha:</i> Je potrebné venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v oblasti výkonnosti vývozu, keďže od prijatia eura klesala vonkajšia konkurencieschopnosť Talianska. Vzhľadom na vysokú úroveň verejného dlhu by hlavnou prioritou malo byť zvýšenie potenciálu rastu, aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva.
	2013	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> V rámci rozsiahleho programu reforiem je potrebné naďalej venovať pozornosť výkonnosti vývozu a súvisiacemu poklesu konkurencieschopnosti, ako aj vysokej miere verejného zadlženia v prostredí slabého rastu. Cieľom je znížiť riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie talianskeho hospodárstva a hospodárskej a menovej únie, a to najmä vzhľadom na veľkosť talianskeho hospodárstva.
	2014	<i>Nadmerná nerovnováha:</i> Je potrebné prijať naliehavé politické kroky, a to najmä vzhľadom na dôsledky veľmi vysokej úrovne verejného dlhu a slabú vonkajšiu konkurencieschopnosť, ktoré sú v konečnom dôsledku zapríčinené pretrvávajúcim pomalým rastom produktivity. Potreba rozhodných opatrení na zníženie rizika nepriaznivých účinkov na fungovanie talianskeho hospodárstva a eurozóny je obzvlášť dôležitá, a to najmä vzhľadom na veľkosť talianskeho hospodárstva.
CY	2012	<i>Veľmi závažná nerovnováha:</i> Aby sa zabránilo akýmkoľvek nepriaznivým účinkom na fungovanie hospodárstva a hospodárskej a menovej únie, je potrebné dôsledne monitorovať makroekonomický vývoj, ktorý sa odráža v stave bežného účtu, verejných financií a finančného sektora, a venovať týmto otázkam naliehavú pozornosť hospodárskej politiky.

HU	2012	<i>Závažná nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať veľmi dôkladnú pozornosť určitým prvkom makroekonomického vývoja, ako sú veľmi záporná čistá medzinárodná investičná pozícia a verejný dlh.
	2013	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Aby sa znížili závažné riziká nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať dôkladnú pozornosť prebiehajúcemu procesu úpravy veľmi zápornej čistej medzinárodnej investičnej pozície, ktorú do veľkej miery spôsobuje znižovanie pákového efektu v súkromnom sektore v kontexte vysokého verejného dlhu a slabo rozvinutého podnikateľského prostredia.
	2014	<i>Nerovnováhy, ktoré si vyžadujú osobitné monitorovanie a prijatie rozhodných politických opatrení:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať dôkladnú pozornosť prebiehajúcemu procesu úpravy vysoko negatívnej čistej medzinárodnej pozície, vysokej úrovni verejného a súkromného dlhu v kontexte nestabilného finančného sektora a zhoršujúcej sa vývoznou výkonnosti.
LU	2014	<i>Nejde o nerovnováhu v zmysle PMN:</i> Výzvy vyplývajúce z modelu rastu založenom na efektívnom finančnom sektore, ktorý krízu dobre zvládol. Napriek tomu je však naďalej potrebné monitorovať straty výrobných konkurencieschopnosti, vývoj trhu s nehnuteľnosťami a vysokú mieru zadlženosti súkromného sektora.
MT	2013	<i>Nerovnováhy:</i> Je potrebné venovať pozornosť dlhodobej udržateľnosti verejných financií, pričom veľmi rozsiahly finančný sektor a najmä silné prepojenie bánk orientovaných na domáci trh s trhom s nehnuteľnosťami predstavuje výzvu pre finančnú stabilitu a vyžaduje si pokračovanie monitorovania.
	2014	<i>Už viac nejde o nerovnováhu v zmysle PMN:</i> Hoci je zadlženie aj naďalej vysoké, riziká týkajúce sa udržateľnosti zadlženosti súkromného a verejného sektora a stability finančného sektora sa zdajú byť obmedzené, aj keď si vyžadujú pokračovanie monitorovania.
NL	2013	<i>Nerovnováhy:</i> Je potrebné venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v súvislosti s dlhom súkromného sektora a tlakom na znižovanie pákového efektu, ako aj zvyšným nedostatkom na trhu s nehnuteľnosťami. Hoci vysoký prebytok bežného účtu neprináša podobné riziká ako vysoké deficity, Komisia bude naďalej monitorovať vývoj bežného účtu v Holandsku.
	2014	<i>Nerovnováhy:</i> Je potrebné venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v súvislosti s dlhom súkromného sektora a prebiehajúcim znižovaním pákového efektu, ako aj zvyšným nedostatkom na trhu s nehnuteľnosťami. Hoci vysoký prebytok bežného účtu neprináša podobné riziká ako vysoké deficity a čiastočne súvisí s potrebou znižovania pákového efektu, Komisia bude sledovať vývoj bežného účtu v Holandsku v kontexte európskeho semestra.
SI	2012	<i>Závažná nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné dôsledne monitorovať makroekonomický vývoj súvisiaci so znižovaním pákového efektu v podnikovom sektore a stabilitou bankovníctva, a nepriaznivý, i keď menej alarmujúci vývoj vonkajšej konkurencieschopnosti.
	2013	<i>Nadmerná nerovnováha:</i> Úroveň súkromného a verejného dlhu bola doteraz pod úrovňou výstražných hraničných hodnôt hodnotiacej tabuľky a aj čistý zahraničný dlh bol pomerne obmedzený. V kontexte zrýchľujúcich sa negatívnych hospodárskych trendov je však stabilita finančného sektora do značnej miery ohrozená v dôsledku zadlženosti podnikov a znižovania pákového efektu, a to aj prostredníctvom vzájomného prepojenia s výškou štátneho dlhu. Tieto riziká ďalej znásobuje obmedzená schopnosť trhov práce a kapitálových trhov prispôbiť sa, ako aj hospodárska štruktúra, v ktorej prevláda štátne vlastníctvo. Obdobie politickej neistoty a právne prekážky reforiem zabránili Slovinsku primeraným spôsobom riešiť jeho nerovnováhy a posilňovať jeho schopnosť prispôbiť sa, čím sa zvýšila jeho zraniteľnosť v čase zvýšeného napätia v oblasti verejného financovania.
	2014	<i>Nadmerná nerovnováha:</i> V minulom roku došlo k uvoľneniu nerovnováh vďaka makroekonomickým úpravám a rozhodným politickým opatreniam zo strany Slovinska. Rozsah potrebných nápravných opatrení však znamená, že pretrvávajú značné riziká. Komisia bude pokračovať v osobitnom monitorovaní politik odporúčaných Radou Slovinsku v kontexte európskeho semestra a bude pravidelne podávať správy Rade a Euroskupine.

FI	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v súvislosti s konkurencieschopnosťou.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť značnému zhoršeniu pozície bežného účtu a slabej výkonnosti vývozu, ktorá bola spôsobená reštrukturalizáciou priemyslu a vplyvom nákladových a nenákladových faktorov konkurencieschopnosti.
	2014	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť slabej výkonnosti vývozu v posledných rokoch, ktorá bola spôsobená reštrukturalizáciou priemyslu a vplyvom nákladových a nenákladových faktorov konkurencieschopnosti.
SE	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť určitým prvkom makroekonomického vývoja, ktoré súvisia so zadlžením súkromného sektora a s trhom s nehnuteľnosťami.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v súvislosti s dlhom súkromného sektora a so znižovaním pákového efektu, ako aj zvyšným nedostatkom na trhu s nehnuteľnosťami. Hoci vysoký prebytok bežného účtu nie je spojený s podobnými rizikami ako veľké deficity, Komisia bude naďalej monitorovať vývoj bežného účtu vo Švédsku.
	2014	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť vývoju týkajúcemu sa zadlženosti domácností spolu s neefektívnosťou trhu s nehnuteľnosťami. Hoci vysoký prebytok bežného účtu nie je spojený s podobnými rizikami ako veľké deficity a čiastočne súvisí s potrebou znižovania pákového efektu, Komisia bude sledovať vývoj bežného účtu vo Švédsku v kontexte európskeho semestra.
UK	2012	<i>Nerovnováha:</i> Aby sa znížilo riziko nepriaznivých účinkov na fungovanie hospodárstva, je potrebné venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v oblasti zadlženosti domácností a trhu s nehnuteľnosťami, rovnako ako nepriaznivému, i keď menej alarmujúcemu vývoju vonkajšej konkurencieschopnosti.
	2013	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť makroekonomickému vývoju v oblasti zadlženosti domácností, ktorá súvisí s vysokými úrovňami hypotekárneho dlhu a vlastnosťami trhu s nehnuteľnosťami, ako aj nepriaznivému vývoju vonkajšej konkurencieschopnosti, najmä pokiaľ ide o vývoz tovaru a slabý rast produktivity.
	2014	<i>Nerovnováha:</i> Je potrebné naďalej venovať pozornosť vývoju v oblasti zadlženosti domácností, ktorá súvisí s vysokými úrovňami hypotekárneho dlhu a štruktúrnymi vlastnosťami trhu s nehnuteľnosťami, ako aj nepriaznivému vývoju podielov na vývoznom trhu.

2.3 Kritériá uplatňované v rámci vykonávania postupu pri makroekonomickej nerovnováhe

V rámci vykonávania postupu Komisia zvažila nasledujúce kritériá. *Po prvé* nerovnováha je úzko spojená s koncepciou *udržateľnosti*. Ak je tendencia alebo situácia neudržateľná, existuje tu riziko, že napokon bude treba vykonať urýchlené nápravy. Takými tendenciami môžu byť straty konkurencieschopnosti, ktoré by mohli ohroziť vysokú úroveň hospodárskej činnosti a zamestnanosť, alebo vývoj cien úverov a aktív, ktorý tvorí „bubliny“, ktoré trhy nenapravia ihneď vzhľadom na chyby v očakávaní. Ale udržateľnosť sa netýka iba tých štrukturálnych nedostatkov, ktoré sa hromadia v dlhodobom horizonte, ale môže sa týkať aj nedostatkov vo finančnom sektore, ktoré sa objavujú v špecifických prípadoch (v dôsledku vonkajších otrasov, vnútorného vývoja alebo otázok domácej regulácie finančného sektora) a ktoré môžu rýchlo ohroziť finančnú stabilitu a rozšíriť sa na celé hospodárstvo. Keď krajina stratí prístup na finančné trhy alebo keď sa jej schopnosť financovania zhoršuje, mohlo by prísť k náhlým a škodlivým nápravám. *Po druhé* nerovnováhy môžu byť sprevádzané *závažne narušeným pridelovaním zdrojov*. Táto situácia môže nastať napríklad vtedy, keď vnútroštátne alebo cezhraničné finančné toky majú za následok nadmerný rozmach jedného sektora. Takáto situácia sa môže sama osebe stať neudržateľnou, ako tomu bolo v prípade veľkého rozmachu stavebného sektora alebo nepatrične rozsiahlych sektorov verejnej správy. Táto charakteristika dopĺňa posúdenie trvalej udržateľnosti tým, že pod pojem „nerovnováha“ zahŕňa situácie, ktoré síce môžu byť finančne udržateľné ako také, ale vyžadujú si vysoké sociálne a hospodárske náklady. Platí to napríklad pre dlhodobu vysokú *prebytky bežného účtu*. Hoci tieto prebytky nespôsobujú obavy, pokiaľ ide o vonkajšiu udržateľnosť príslušnej krajiny¹⁴, môžu znamenať prítomnosť nerovnomerného pridelenia zdrojov sektor s obchodovateľnými tovarmi a službami, nedostatočného dopytu a nedostatočných investícií, čo negatívne vplýva na tvorbu kapitálu a blokuje strednodobý rastový potenciál. *Po tretie*, nerovnováhy v zmysle postupu pri makroekonomickej nerovnováhe *spôsobujú presah škodlivých účinkov* na partnerov.¹⁵ Vo všeobecnosti takýto presah nepredstavuje sám osebe nerovnováhu, je však faktorom zhoršujúcim iné nerovnováhy, ako sú veľké deficity alebo prebytky bežného účtu. Komisia sa v praxi snažila posudzovať makroekonomické riziko (zvažujúc pritom tak možnosť nepriaznivého vývoja, ako aj jeho následkov pre rast, zamestnanosť a finančnú stabilitu každej krajiny, eurozóny a EÚ ako celku) vzhľadom na *špecifickú situáciu a dynamiku*, a zohľadňovať uskutočňované *politiky*.

¹⁴ Pozri dokument COM(2013) 790.

¹⁵ Pozri štvrtročnú správu o eurozóne za rok 2013, časť 2 a 3.